

Ελαχιστοποίηση σε επίπεδο πυλών

Βαρτζιώτης Φώτιος

Ορισμός

- **Ελαχιστοποίηση σε επίπεδο πυλών (Gate-Level Minimization)** αποκαλείται η διαδικασία εύρεσης της βέλτιστης υλοποίησης, με χρήση λογικών πυλών, των συναρτήσεων *Boole* που περιγράφουν ψηφιακά κυκλώματα.

Η μέθοδος του Χάρτη

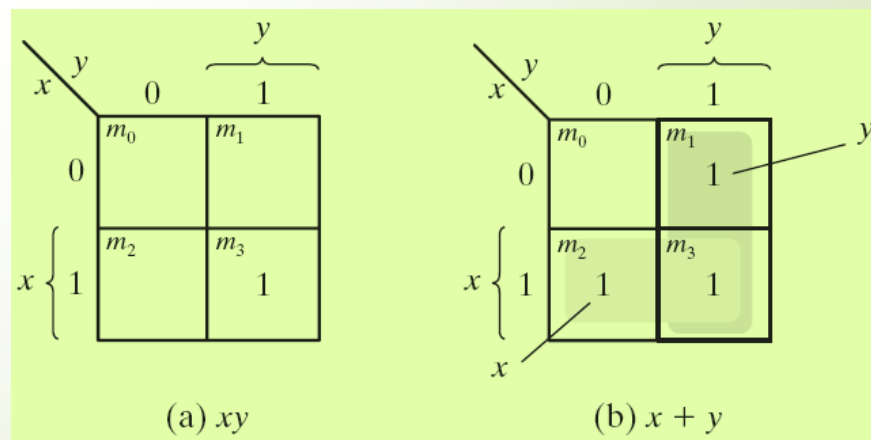
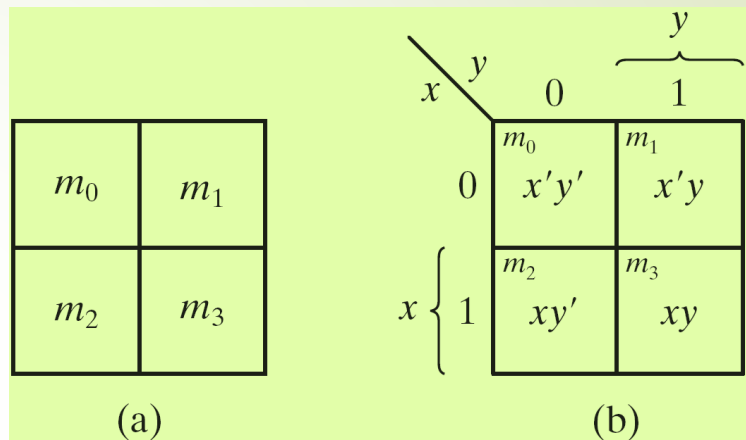
- Η πολυπλοκότητα της σχεδίασης ενός κυκλώματος με ψηφιακές λογικές πύλες εξαρτάται
  - Από την πολυπλοκότητα της αλγεβρικής έκφρασης που περιγράφει το κύκλωμα
- Ελαχιστοποίηση
  - Αλγεβρική προσέγγιση: Χωρίς καθορισμένους κανόνες
  - Ο χάρτης Karnaugh
    - Απλή και αξιόπιστη διαδικασία
    - Αποτελεί γραφική μορφή του πίνακα αληθείας
    - Μπορεί να εφαρμοστεί όταν ο αριθμός των μεταβλητών είναι < 7
- Είναι ένα διάγραμμα που αποτελείται από τετράγωνα
  - Κάθε τετράγωνο αναπαριστά έναν ελαχιστόρο (minterm)

Boolean Συναρτήσεις

- Συνάρτηση Boole
  - Άθροισμα ελαχιστόρων (Sum of minterms)
  - Άθροισμα γινομένων (ή γινόμενο αθροισμάτων) στην πιο απλή μορφή
  - Ελάχιστος αριθμός όρων
  - Ελάχιστος αριθμός παραγόντων
  - Η απλοποιημένη έκφραση μπορεί να μην είναι μοναδική.

Χάρτης Δύο Μεταβλητών

- Τέσσερις ελαχιστόροι
- $x' = \text{γραμμή } 0; x = \text{γραμμή } 1$
- $y' = \text{στήλη } 0; y = \text{στήλη } 1$
- Ένας πίνακας αληθείας σε μορφή διαγράμματος τετραγώνων
- (a): $xy = m_3$
- (b): $x+y = x'y+xy' + xy = m_1+m_2+m_3$

Χάρτης Τριών Μεταβλητών

- Οκτώ ελαχιστόροι
- Ακολουθία κώδικα Gray
- Κάθε δύο γειτονικά τετράγωνα του χάρτη διαφέρουν μόνο κατά μια μεταβλητή:
  - Με τόνο στο ένα τετράγωνο και χωρίς τόνο στο άλλο
  - π.χ., οι m_5 και m_7 μπορούν να απλοποιηθούν σε έναν όρο
  - $m_5 + m_7 = xy'z + xyz = xz (y' + y) = xz$

m_0	m_1	m_3	m_2
m_4	m_5	m_7	m_6

(a)

		y			
		00		01	11
x	0	m_0 $x'y'z'$	m_1 $x'y'z$	m_3 $x'yz$	m_2 $x'yz'$
	1	m_4 $xy'z'$	m_5 $xy'z$	m_7 xyz	m_6 xyz'
		z			

(b)

Χάρτης Τριών Μεταβλητών

- Οι m_0 και m_2 (m_4 και m_6) θεωρούνται γειτονικοί
- $m_0 + m_2 = x'y'z' + x'yz' = x'z' (y' + y) = x'z'$
- $m_4 + m_6 = xy'z' + xyz' = xz' (y' + y) = xz'$

m_0	m_1	m_3	m_2
m_4	m_5	m_7	m_6

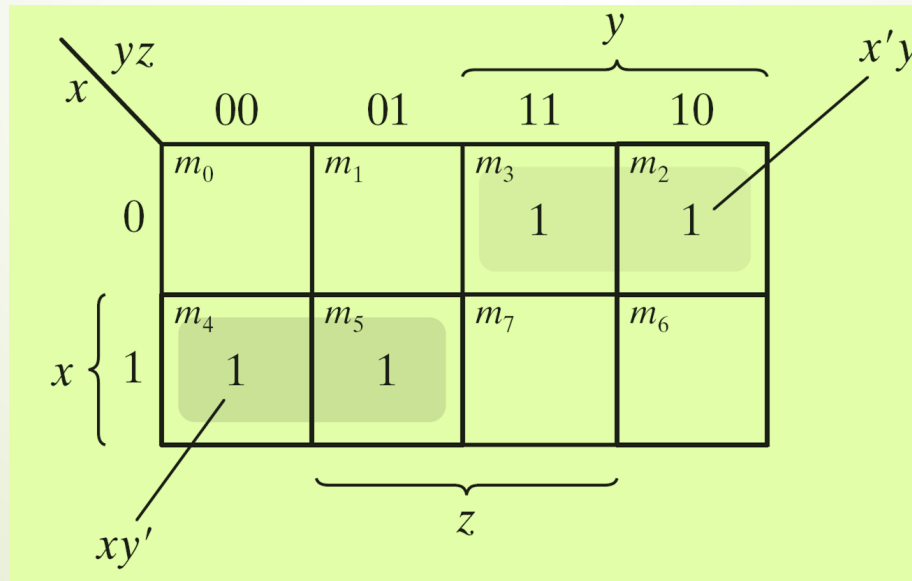
(a)

		y			
		yz		11	10
x	0	$x'y'z'$	$x'y'z$	$x'yz$	$x'yz'$
	1	$xy'z'$	$xy'z$	xyz	xyz'
		z			

(b)

Χάρτης Τριών Μεταβλητών

- Παράδειγμα (3.1): Απλοποιήστε την Boolean συνάρτηση $F(x, y, z) = \Sigma(2, 3, 4, 5)$
- $F(x, y, z) = \Sigma(2, 3, 4, 5) = x'y + xy'$

Χάρτης Τριών Μεταβλητών

- Παράδειγμα (3.2): Απλοποιήστε την $F(x, y, z) = \Sigma(3, 4, 6, 7)$

➤ $F(x, y, z) = \Sigma(3, 4, 6, 7) = yz + xz'$

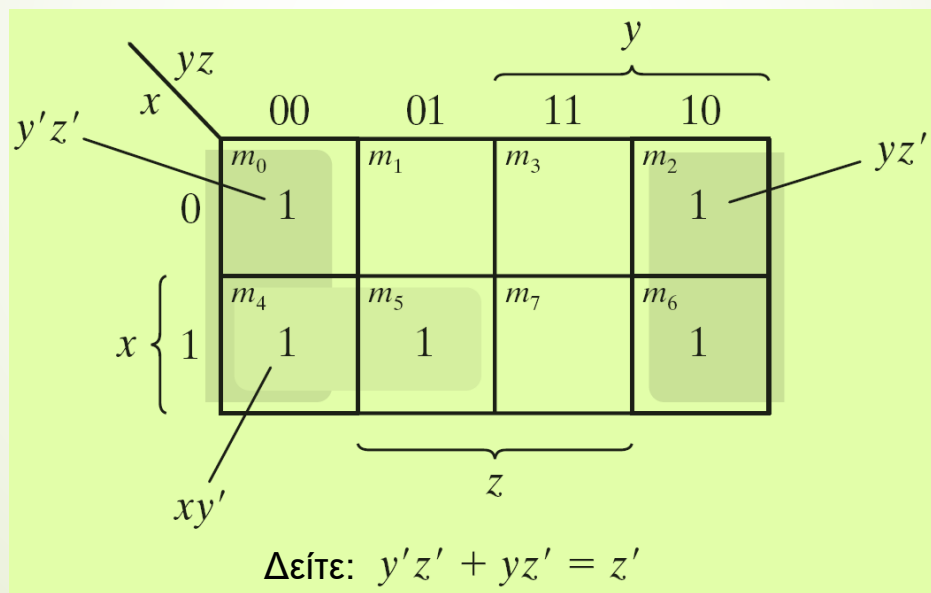
		y			
		yz			
x		00	01	11	10
x	0	m_0	m_1	m_3 1	m_2
	1	m_4 1	m_5	m_7 1	m_6 1
		z			
		$xy'z'$		xyz'	

Δείτε: $xy'z' + xyz' = xz'$

Χάρτης Τριών Μεταβλητών

- Παράδειγμα (3.3): Απλοποιήστε την $F(x, y, z) = \Sigma(0, 2, 4, 5, 6)$
- $F(x, y, z) = \Sigma(0, 2, 4, 5, 6) = z' + xy'$

Χάρτης Τριών Μεταβλητών

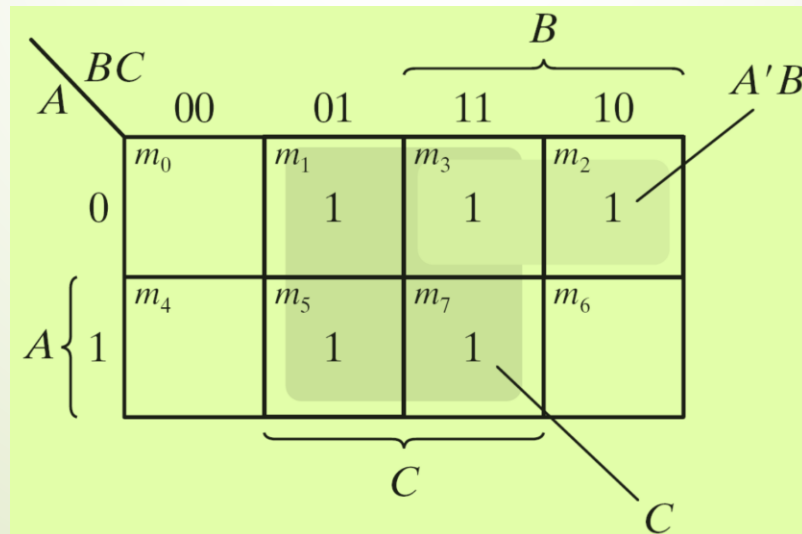
► Παράδειγμα (3.4): Έστω $F = A'C + A'B + AB'C + BC$

α) Εκφράστε τη συνάρτηση ως άθροισμα ελαχιστόρων.

β) Βρείτε το ελάχιστο άθροισμα γινομένων της F .

Απάντηση:

$$F(A, B, C) = \Sigma(1, 2, 3, 5, 7) = C + A'B$$

Χάρτης Τεσσάρων Μεταβλητών

- Χάρτης με
  - 16 ελαχιστόρους
  - Συνδυασμοί των 2, 4, 8, και 16 γειτονικών τετραγώνων

m_0	m_1	m_3	m_2
m_4	m_5	m_7	m_6
m_{12}	m_{13}	m_{15}	m_{14}
m_8	m_9	m_{11}	m_{10}

(a)

		y			
		yz		11	10
wx	00	$w'x'y'z'$	$w'x'y'z$	$w'x'yz$	$w'x'yz'$
	01	$w'xy'z'$	$w'xy'z$	$w'xyz$	$w'xyz'$
	11	$wxy'z'$	$wxy'z$	$wxyz$	$wxyz'$
	10	$wx'y'z'$	$wx'y'z$	$wx'yz$	$wx'yz'$
		z			

(b)

Χάρτης Τεσσάρων Μεταβλητών

- Παράδειγμα (3.5): Απλοποιήστε την $F(w, x, y, z) = \Sigma(0, 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14)$

		y			
		00	01	11	10
wx	00	m_0 1	m_1 1	m_3	m_2 1
	01	m_4 1	m_5 1	m_7	m_6 1
	11	m_{12} 1	m_{13} 1	m_{15}	m_{14} 1
	10	m_8 1	m_9 1	m_{11}	m_{10}

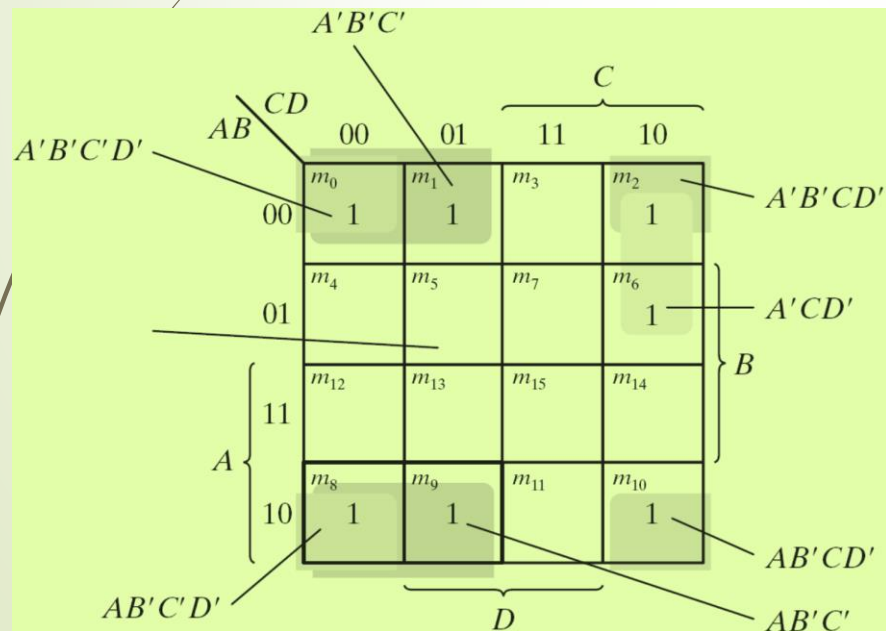
Δείτε: $w'y'z' + w'yz' = w'z'$
 $xy'z' + xyz' = xz'$

$F = y' + w'z' + xz'$

Χάρτης Τεσσάρων Μεταβλητών

► Παράδειγμα (3.6): Απλοποιήστε την

$$F = A B C' + B C D' + A B C D' + A B C'$$

$$\begin{aligned} A'B'C'D' + A'B'CD' &= A'B'D' \\ AB'C'D' + AB'CD' &= AB'D' \\ A'B'D' + AB'D' &= B'D' \\ A'B'C' + AB'C' &= B'C' \end{aligned}$$

Πρωτεύοντες Όροι

- Πρωτεύοντες Όροι
  - Όλοι οι ελαχιστόροι καλύπτονται
  - Ελάχιστος αριθμός όρων
  - Πρωτεύον όρος (prime implicant): ο απλοποιημένος όρος γινομένου που προκύπτει εάν συνδυάσουμε το μέγιστο πιθανό αριθμό γειτονικών τετραγώνων του χάρτη
  - Θεμελιώδης Π.Ο.: Υπάρχει ένας ελαχιστόρος που καλύπτεται μόνο από αυτόν τον Π.Ο.
  - Ένας θεμελιώδης Π.Ο. περιλαμβάνεται πάντα στην περιγραφή της συνάρτησης

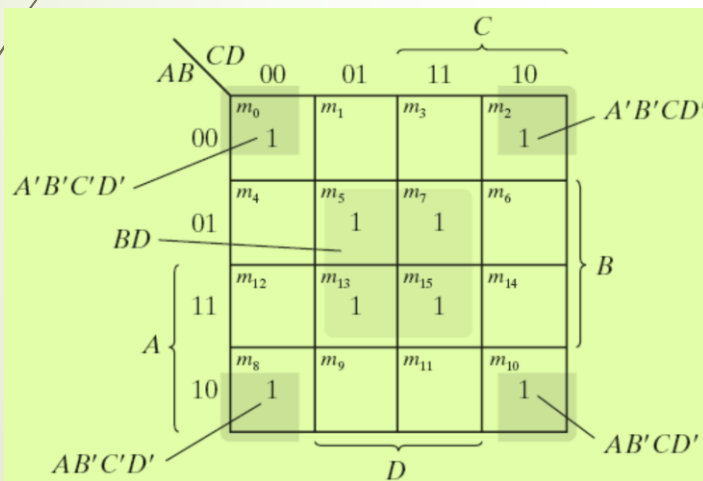

Πρωτεύοντες Όροι

➤ Έστω η $F(A, B, C, D) = \Sigma(0, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15)$

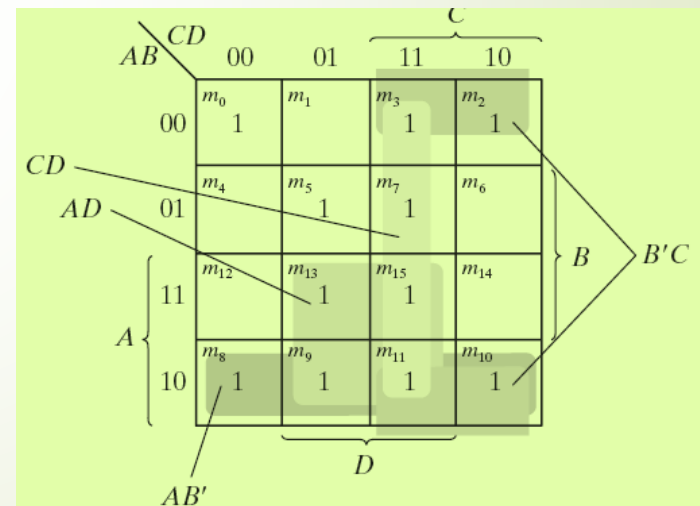
➤ Η απλοποιημένη έκφρασή της μπορεί να μην είναι μοναδική

$$\begin{aligned} \text{➤ } F &= BD + B'D' + CD + AD = BD + B'D' + CD + AB' \\ &= BD + B'D' + B'C + AD = BD + B'D' + B'C + AB' \end{aligned}$$

Δείτε: $A'B'C'D' + A'B'CD' = A'B'D'$
 $AB'C'D' + AB'CD' = AB'D'$
 $A'B'D' + AB'D' = B'D'$

Μερικός χάρτης με Θεμελιώδεις Π.Ο.

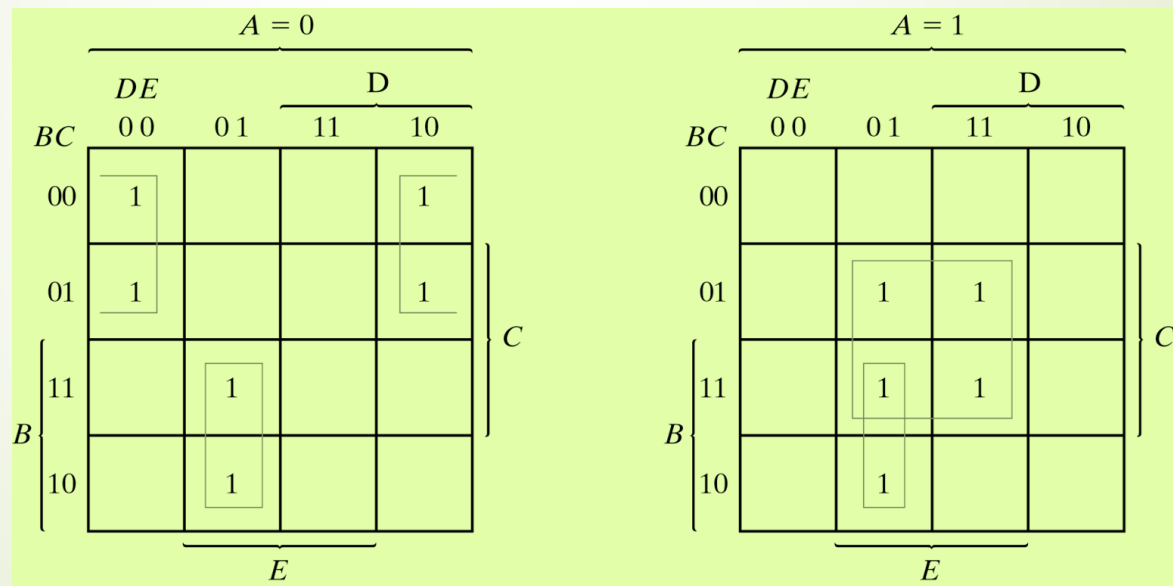

Συνολικός χάρτης με τους Π.Ο. CD , $B'C$, AD και AB'

Χάρτης Πέντε Μεταβλητών

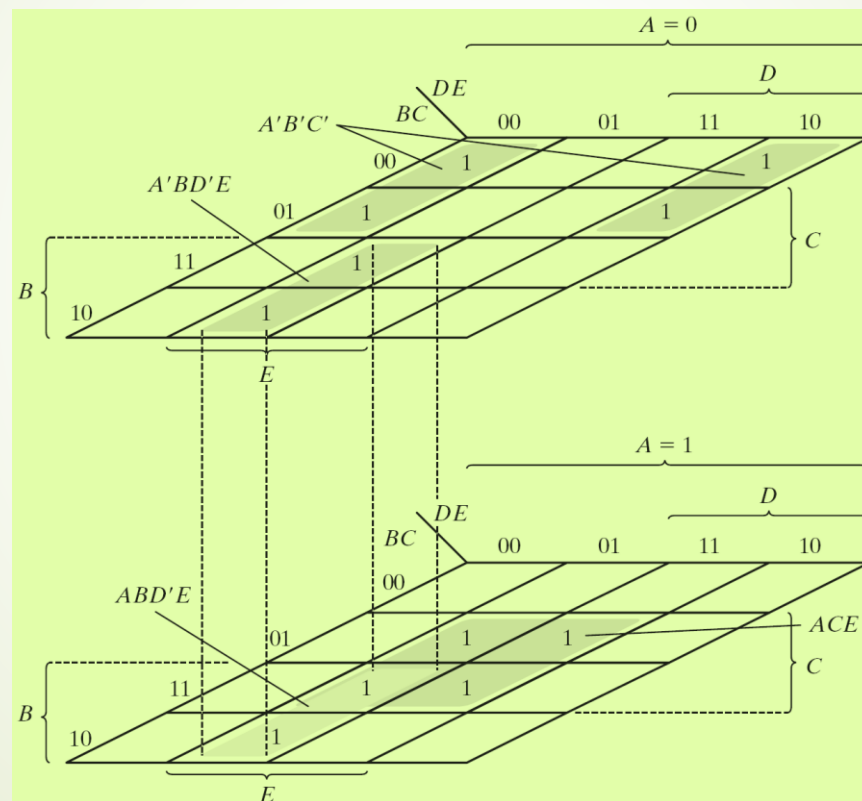
- Παράδειγμα: Απλοποιήστε την $F = \Sigma(0, 2, 4, 6, 9, 13, 21, 23, 25, 29, 31)$

$$F = A'B'E' + BD'E + ACE$$

Χάρτης Πέντε Μεταβλητών

- Διαφορετική όψη του χάρτη πέντε μεταβλητών

$$F = A'B'E' + BD'E + ACE$$

Απλοποίηση σε Μορφή Γινόμενου Αθροισμάτων

➤ Προσέγγιση #1

- Βρείτε την απλοποιημένη F' σε μορφή αθροίσματος γινομένων
- Εφαρμόστε το θεώρημα DeMorgan $F = (F')'$
- F' : άθροισμα γινομένων $\rightarrow F$: γινόμενο αθροισμάτων

➤ Προσέγγιση #2: Δυσισμός

- Μετατροπή ελαχιστόρων σε μεγιστόρους
- $M_0 M_1 = (A+B+C+D)(A+B+C+D') = (A+B+C) + (DD') = A+B+C$

AB \ CD	CD			
	00	01	11	10
00	M_0	M_1	M_3	M_2
01	M_4	M_5	M_7	M_6
11	M_{12}	M_{13}	M_{15}	M_{14}
10	M_8	M_9	M_{11}	M_{10}

Θυμηθείτε: $m_j' = M_j$

Απλοποίηση σε Μορφή Γινόμενου Αθροισμάτων

Παράδειγμα (3.7): Απλοποιήστε την

$$F(A, B, C, D) = \Sigma(0, 1, 2, 5, 8, 9, 10)$$

σε (α) άθροισμα γινομένων, και (β) σε γινόμενο αθροισμάτων:

Note: $BC'D' + BCD' = BD'$

a) $F(A, B, C, D) = \Sigma(0, 1, 2, 5, 8, 9, 10) = B'D' + B'C' + A'C'D$

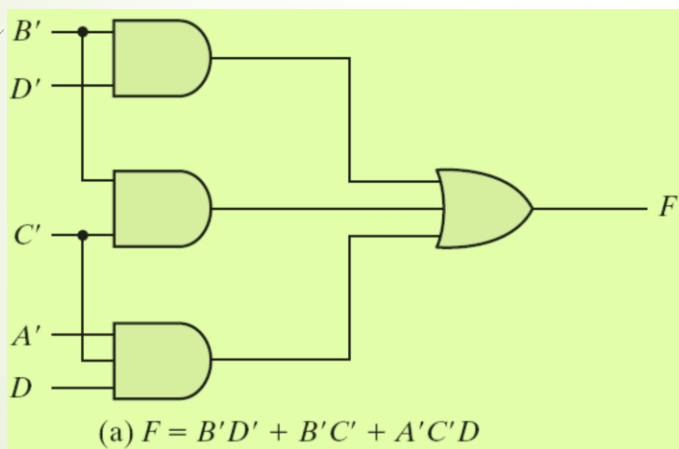
b) $F' = AB + CD + BD'$

- Θεώρημα DeMorgan
 $F = (A' + B')(C' + D')(B' + D)$
- ή με χρήση απευθείας μεγιστόρων

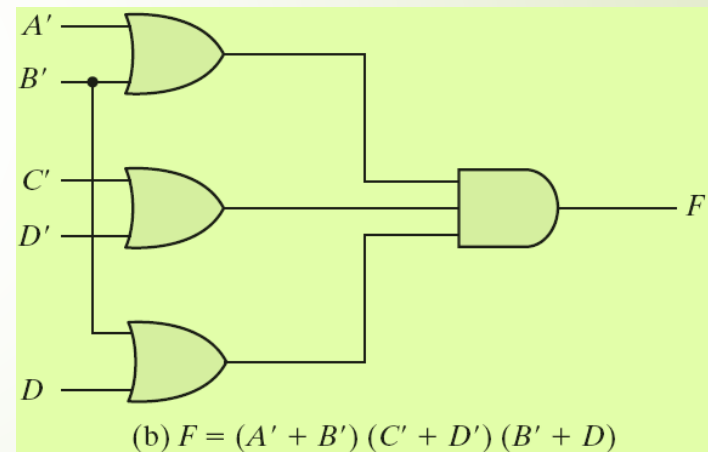
$$F(A, B, C, D) = \Sigma(0, 1, 2, 5, 8, 9, 10) = B'D' + B'C' + A'C'D$$

Απλοποίηση σε μορφή γινόμενου αθροισμάτων

- Συνέχεια παραδείγματος: Υλοποίηση της συνάρτησης με λογικές πύλες

Άθροισμα γινομένων

Γινόμενο αθροισμάτων

Απλοποίηση σε Μορφή Γινόμενου Αθροισμάτων

➤ Έστω η συνάρτηση του πίνακα:

➤ Σε άθροισμα
ελαχιστόρων:

$$F(x, y, z) = \sum (1, 3, 4, 6)$$

➤ Σε γινόμενο
μεγιστόρων:

$$F(x, y, z) = \prod (0, 2, 5, 7)$$

x	y	z	F
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	1
1	0	0	1
1	0	1	0
1	1	0	1
1	1	1	0

Απλοποίηση σε Μορφή Γινόμενου Αθροισμάτων

- Ο χάρτης της συνάρτησης

- Χρησιμοποιήστε τα 1:

$$F(x, y, z) = x'z + xz'$$

- Χρησιμοποιήστε τα 0:

$$F'(x, y, z) = xz + x'z'$$

- Το συμπλήρωμα της F'

$$F(x, y, z) = (x' + z')(x + z)$$

		y			
		00	01	11	10
x	0	m_0 0	m_1 1	m_3 1	m_2 0
	1	m_4 1	m_5 0	m_7 0	m_6 1

xz (grouping 0s in row 0)
 $x'z$ (grouping 1s in row 0)
 xz' (grouping 1s in row 1)
 $x'z'$ (grouping 0s in row 1)

Συνθήκες Αδιάφορης Τιμής(don't care)

- Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η τιμή μιας συνάρτησης δεν δίνεται για κάποιους συνδυασμούς των μεταβλητών, πχ
  - Κώδικας BCD; Οι συνδυασμοί 1010 έως 1111: Αδιάφοροι (don't care)
- Οι αδιάφοροι όροι μπορούν να αξιοποιηθούν στην ελαχιστοποίηση μιας συνάρτησης
  - Μπορεί να θεωρηθούν 0 ή 1, ανάλογα με το όφελος

Συνθήκες Αδιάφορης Τιμής(don't care)

- Παράδειγμα (3.8): Απλοποιήστε την $F(w, x, y, z) = \Sigma(1, 3, 7, 11, 15)$, η οποία έχει ως αδιάφορους όρους τους $d(w, x, y, z) = \Sigma(0, 2, 5)$.
- $F = yz + w'x'$ ή $F = yz + w'z$ από τις:
- $F = \Sigma(0, 1, 2, 3, 7, 11, 15)$ και $F = \Sigma(1, 3, 5, 7, 11, 15)$ αντίστοιχα που απεικονίζονται και στον πίνακα
- Και οι δύο εκφράσεις είναι αποδεκτές

		y			
		yz			
wx	00	00	01	11	10
		m_0	m_1	m_3	m_2
w'x'	00	X	1	1	X
		m_4	m_5	m_7	m_6
01		0	X	1	0
		m_{12}	m_{13}	m_{15}	m_{14}
11		0	0	1	0
		m_8	m_9	m_{11}	m_{10}
10		0	0	1	0

z

yz

(a) $F = yz + w'x'$

		y			
		yz			
wx	00	00	01	11	10
		m_0	m_1	m_3	m_2
w'z	00	X	1	1	X
		m_4	m_5	m_7	m_6
01		0	X	1	0
		m_{12}	m_{13}	m_{15}	m_{14}
11		0	0	1	0
		m_8	m_9	m_{11}	m_{10}
10		0	0	1	0

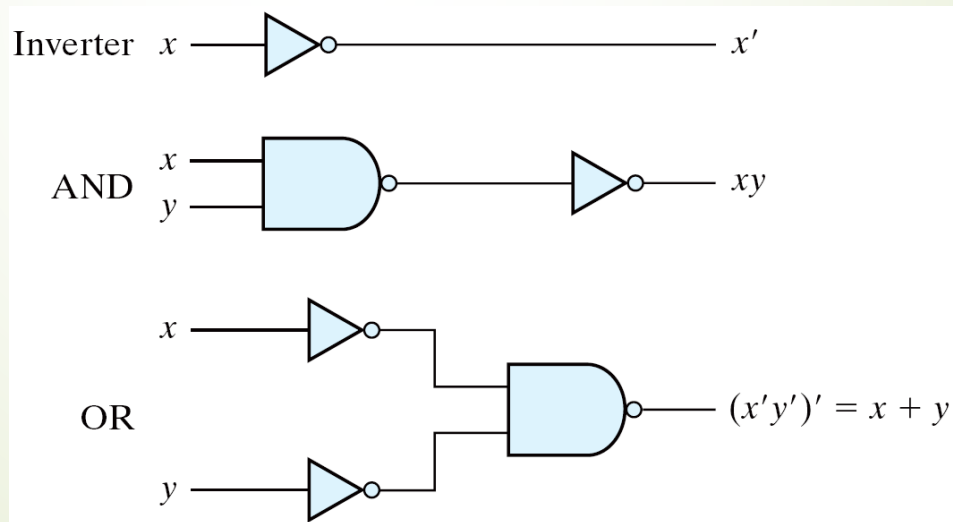
z

yz

(b) $F = yz + w'z$

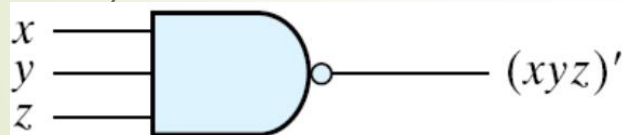
Υλοποίηση με πύλες NAND και NOR

- Οι πύλες NAND χαρακτηρίζονται και ως Οικουμενικές
  - Μπορούν να υλοποιήσουν οποιοδήποτε ψηφιακό σύστημα!

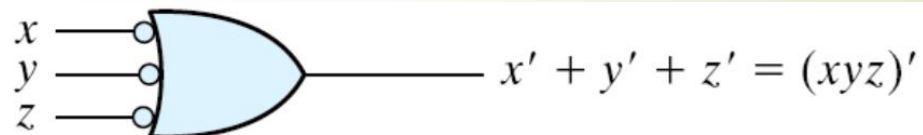

Πύλη NAND

- Χρησιμοποιούνται δύο γραφικά σύμβολα για την πύλη NAND

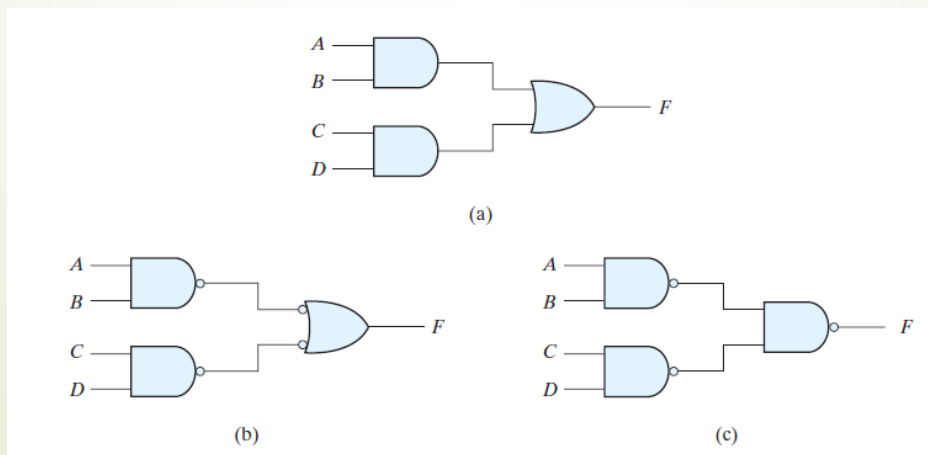
(a) AND-invert

(b) Invert-OR

Υλοποίηση Δύο Επιπέδων NAND

- Λογική δύο επιπέδων
  - NAND-NAND = Άθροισμα γινομένων
  - Example: $F = AB + CD$
  - $F = ((AB)' (CD)')' = AB + CD$

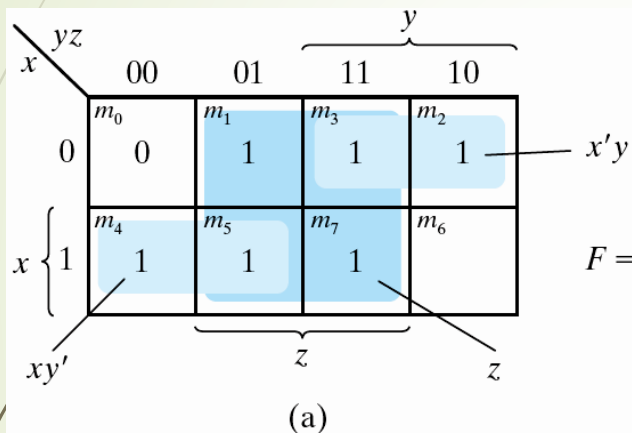

Τρεις υλοποιήσεις της $F = AB + CD$

Υλοποίηση Δύο Επιπέδων NAND

► Παράδειγμα 3.9: Υλοποιήστε την συνάρτηση

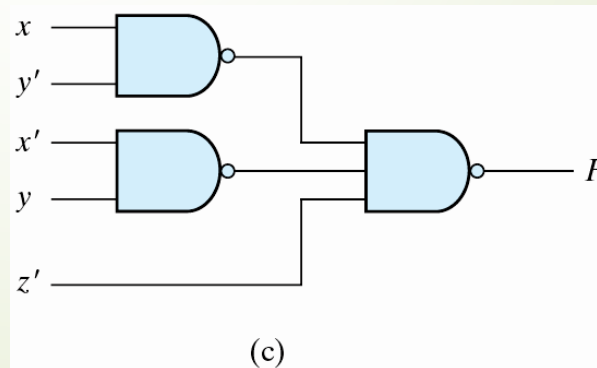
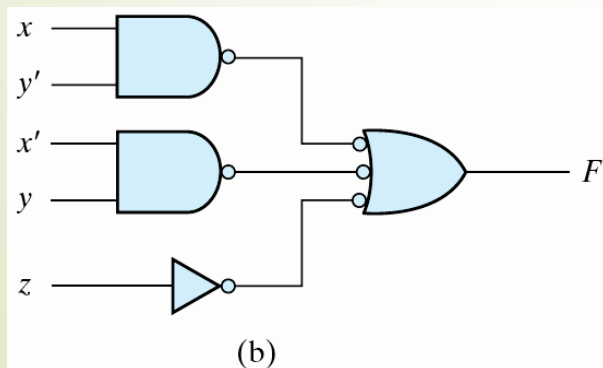
$$F(x, y, z) = \sum (1, 2, 3, 4, 5, 7)$$

$$F = xy' + x'y + z$$

$$F(x, y, z) = xy' + x'y + z$$

► Λογικό διάγραμμα πυλών

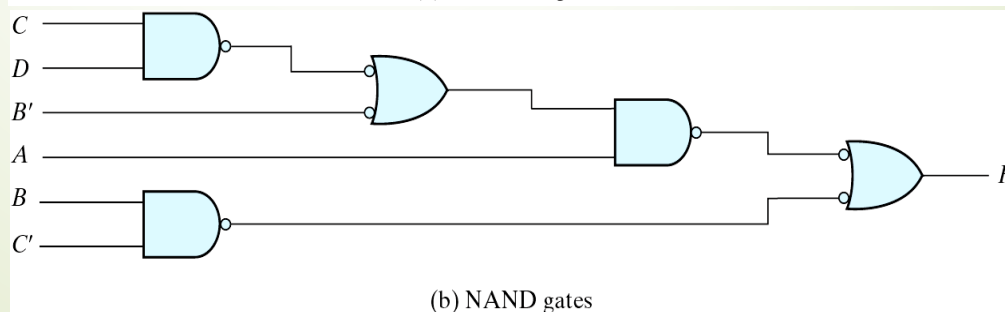
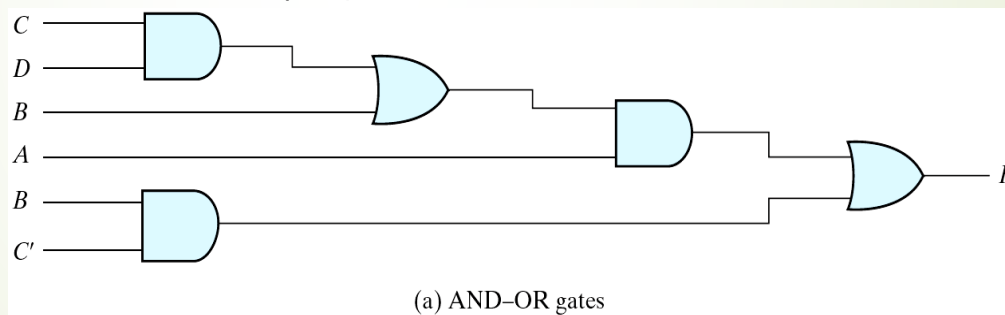
Διαδικασία Υλοποίησης Δύο Επιπέδων NAND

- Τα βήματα
  - Απλοποιήστε τη συνάρτηση σε μορφή αθροίσματος γινομένων
  - Χρησιμοποιήστε στο πρώτο επίπεδο μια πύλη NAND για κάθε γινόμενο. Οι είσοδοι σε κάθε πύλη NAND είναι οι παράγοντες του κάθε ελαχιστόρου
  - Στο δεύτερο επίπεδο χρησιμοποιήστε **μια** πύλη NAND
  - Στο πρώτο επίπεδο, όροι με έναν παράγοντα απαιτούν τη χρήση αντιστροφέα

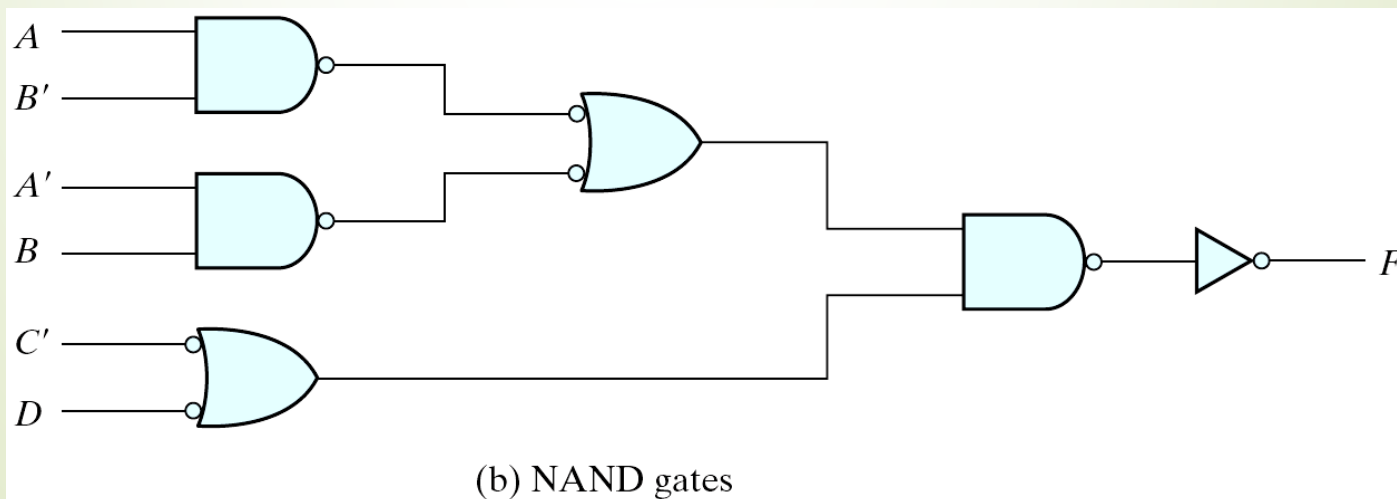
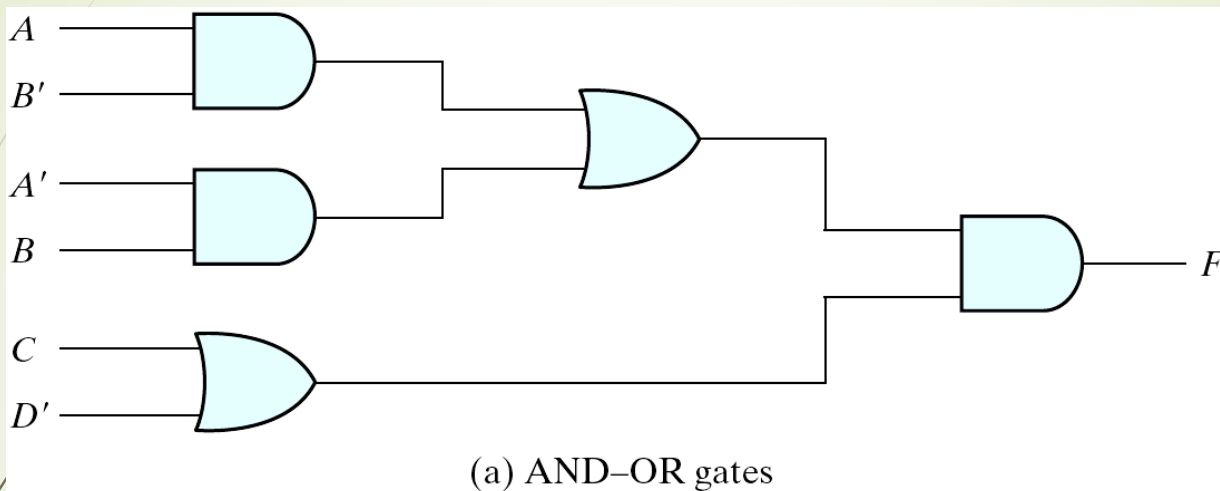
Πολυεπίπεδα κυκλώματα με πύλες NAND

- Υλοποίηση Boolean συνάρτησης
  - AND-OR Λογική → NAND-NAND Λογική
    - AND → AND + Αντιστροφές = NAND
    - OR: Αντιστροφές + OR = NAND
    - Για κάθε σύμβολο αντιστροφής (κύκλος) που δεν αντισταθμίζεται από άλλο στην ίδια γραμμή, ενσωματώστε έναν αντιστροφέα

Υλοποίηση της $F = A(CD + B) + BC'$

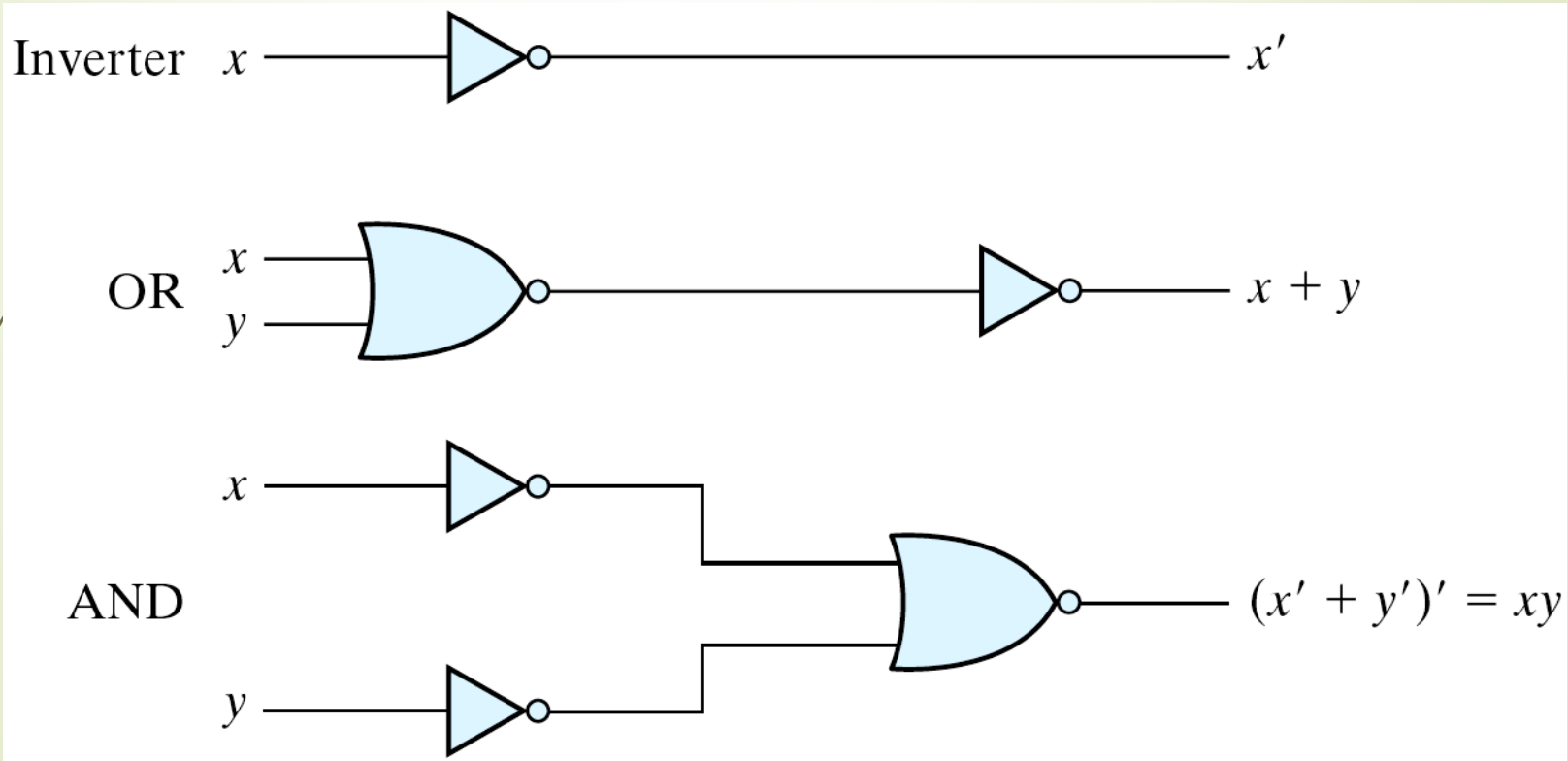
Υλοποίηση με πύλες NAND

Υλοποίηση της $F = (AB' + A'B)(C + D')$

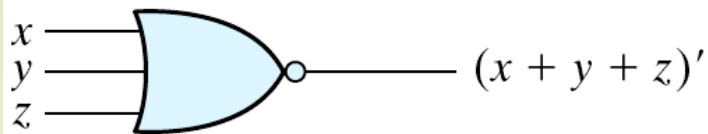
Υλοποίηση με πύλες NOR

- Η συνάρτηση NOR είναι η δυική μορφή της NAND
- Η πύλη NOR είναι επίσης Οικουμενική.

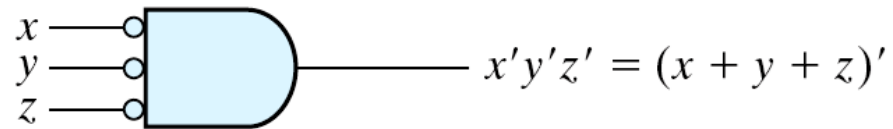

Υλοποίηση με πύλες NOR

Δύο γραφικά σύμβολα για την πύλη NOR

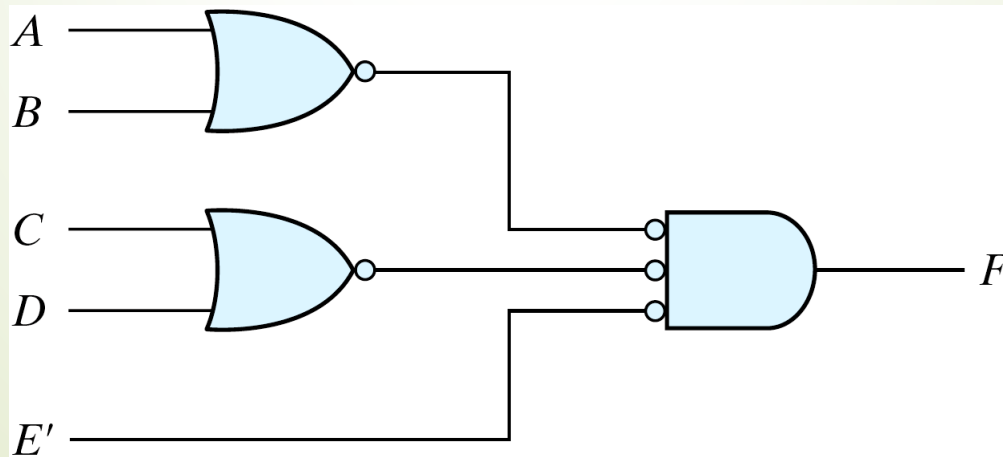

(a) OR-invert

(b) Invert-AND

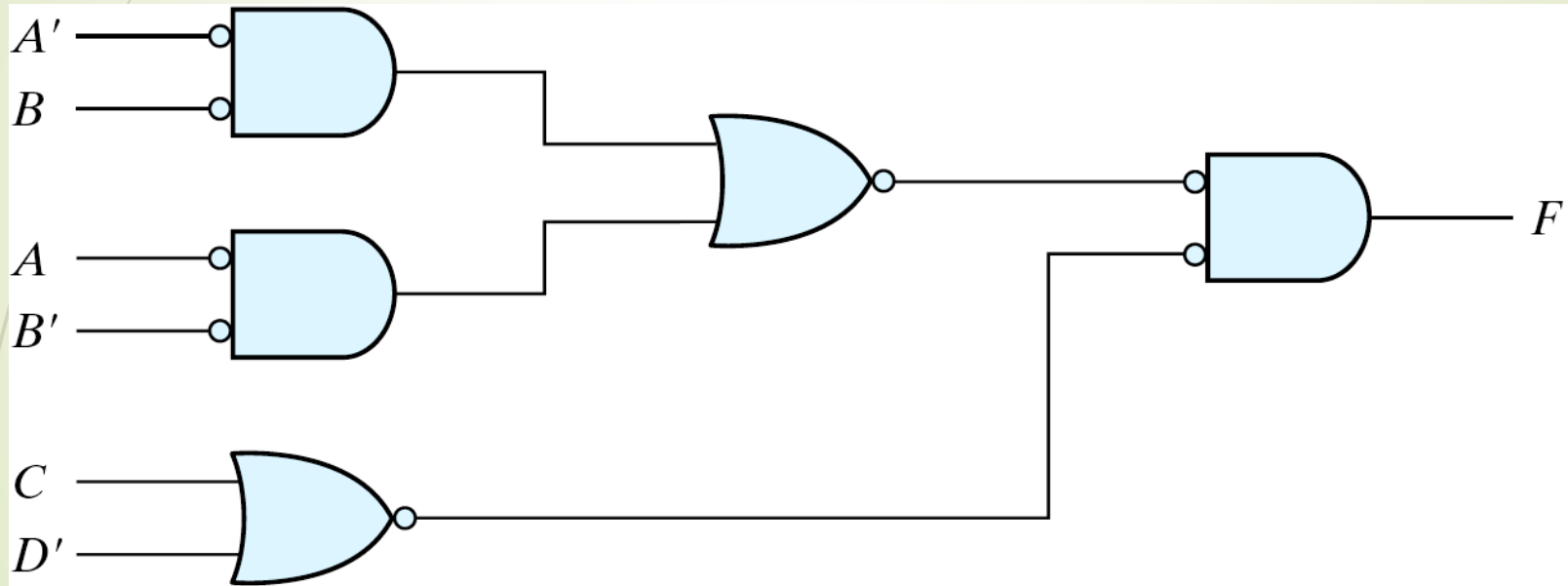
Παράδειγμα: $F = (A + B)(C + D)E$

Υλοποίηση της $F = (A + B)(C + D)E$

Υλοποίηση με πύλες NOR

Παράδειγμα: $F = (AB' + A'B)(C + D')$

Υλοποίηση της $F = (AB' + A'B)(C + D')$ με πύλες NOR

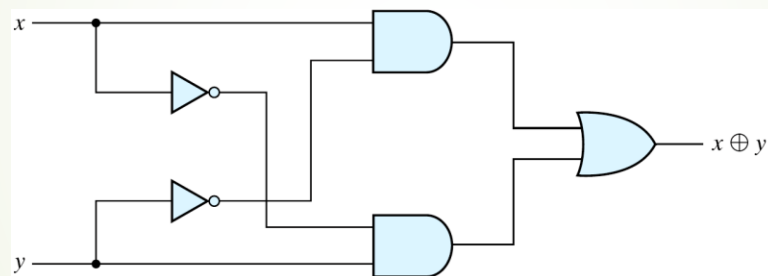
Συνάρτηση Αποκλειστικού-OR (Exclusive-OR)

- Exclusive-OR (XOR)
  - $x \oplus y = xy' + x'y$
- Exclusive-NOR (XNOR)
  - $(x \oplus y)' = xy + x'y'$
- Κάποιες ιδιότητες
  - $x \oplus 0 = x$
  - $x \oplus 1 = x'$
  - $x \oplus x = 0$
  - $x \oplus x' = 1$
  - $x \oplus y' = (x \oplus y)'$
  - $x' \oplus y = (x \oplus y)'$
- Προσεταιριστική και Αντιμεταθετική ιδιότητα
  - $A \oplus B = B \oplus A$
  - $(A \oplus B) \oplus C = A \oplus (B \oplus C) = A \oplus B \oplus C$

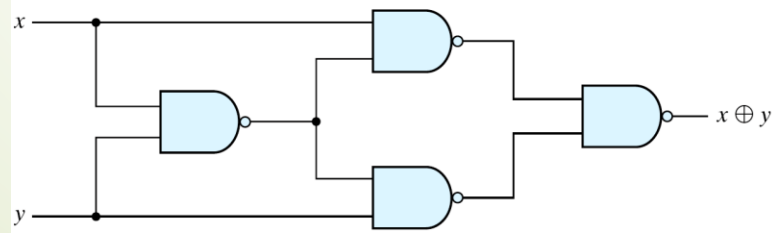
Υλοποιήσεις με Exclusive-OR

► Παραδείγματα

$$\text{► } (x' + y')x + (x' + y')y = xy' + x'y = x \oplus y$$

(a) With AND-OR-NOT gates

(b) With NAND gates

Περιττή Συνάρτηση

- $A \oplus B \oplus C = (AB' + A'B)C' + (AB + A'B')C = AB'C' + A'BC' + ABC + A'B'C = \Sigma(1, 2, 4, 7)$
- Η XOR είναι μια **περιττή (odd)** συνάρτηση $\rightarrow$ Αν στις εισόδους της εφαρμόζονται περιττός αριθμός λογικών 1, τότε $F = 1$
- Άρα η XNOR είναι μια **άρτια (even)** συνάρτηση $\rightarrow$ Αν στις εισόδους της εφαρμόζονται άρτιος αριθμός λογικών 1, τότε $F = 1$

		B			
		00	01	11	10
A	0	m_0	m_1	m_3	m_2
	1	m_4	m_5	m_7	m_6
		1		1	

(a) Odd function $F = A \oplus B \oplus C$

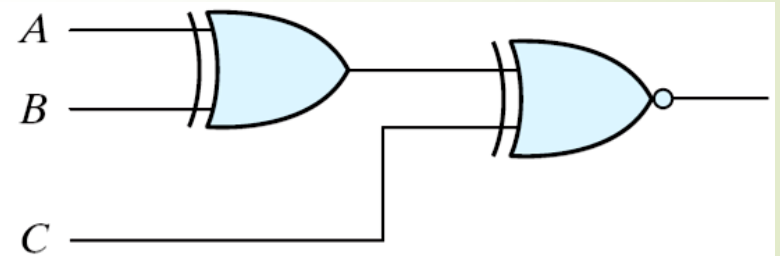
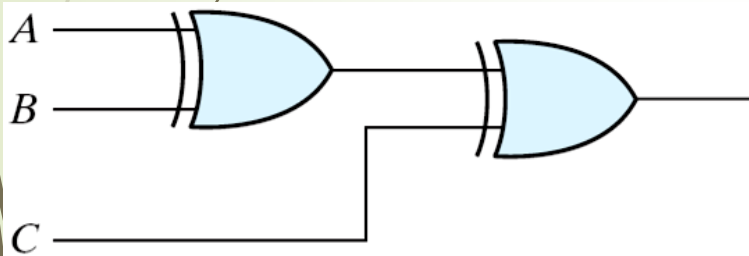
		B			
		00	01	11	10
A	0	m_0	m_1	m_3	m_2
	1	m_4	m_5	m_7	m_6
		1			1

(b) Even function $F = (A \oplus B \oplus C)'$

XOR και XNOR

- Λογικό διάγραμμα περιττής και άρτιας συνάρτησης τριών εισόδων

Συνάρτηση Αποκλειστικού-OR Τεσσάρων Μεταβλητών

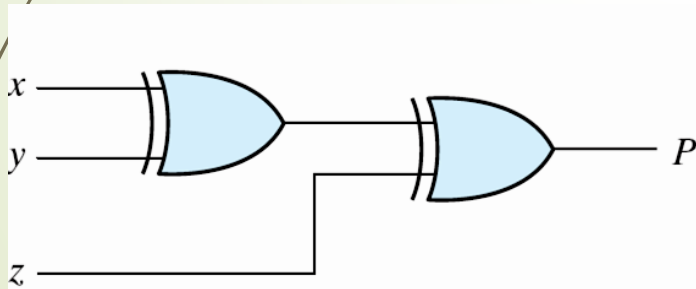
$$\Rightarrow A \oplus B \oplus C \oplus D = (AB' + A'B) \oplus (CD' + C'D) = \\ (AB' + A'B)(CD + C'D') + (AB + A'B')(CD' + C'D)$$

		C			
		00	01	11	10
A	00	m_0	m_1 1	m_3	m_2 1
	01	m_4 1	m_5	m_7 1	m_6
	11	m_{12}	m_{13} 1	m_{15}	m_{14} 1
	10	m_8 1	m_9	m_{11} 1	m_{10}
		D			

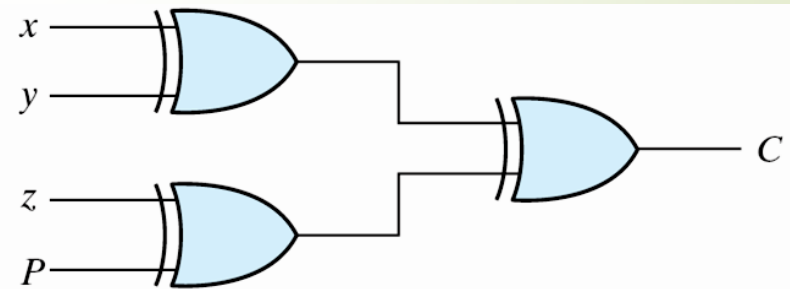
		C			
		00	01	11	10
A	00	m_0 1	m_1	m_3 1	m_2
	01	m_4	m_5 1	m_7	m_6 1
	11	m_{12} 1	m_{13}	m_{15} 1	m_{14}
	10	m_8	m_9 1	m_{11}	m_{10} 1
		D			

Δημιουργία και Έλεγχος Ισοτιμίας

- Bit Ισοτιμίας: $P = x \oplus y \oplus z$
- Έλεγχος Ισοτιμίας: $C = x \oplus y \oplus z \oplus P$
  - $C=1$: Σφάλμα ενός ή περιττός αριθμός σφαλμάτων σε bit
  - $C=0$: Χωρίς σφάλμα ή άρτιος αριθμός σφαλμάτων σε bit

(a) 3-bit even parity generator

(b) 4-bit even parity checker

Δημιουργία Ισοτιμίας

Μήνυμα 3-bit			Bit ισοτιμίας
<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>p</i>
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	1
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	0
1	1	0	0
1	1	1	1

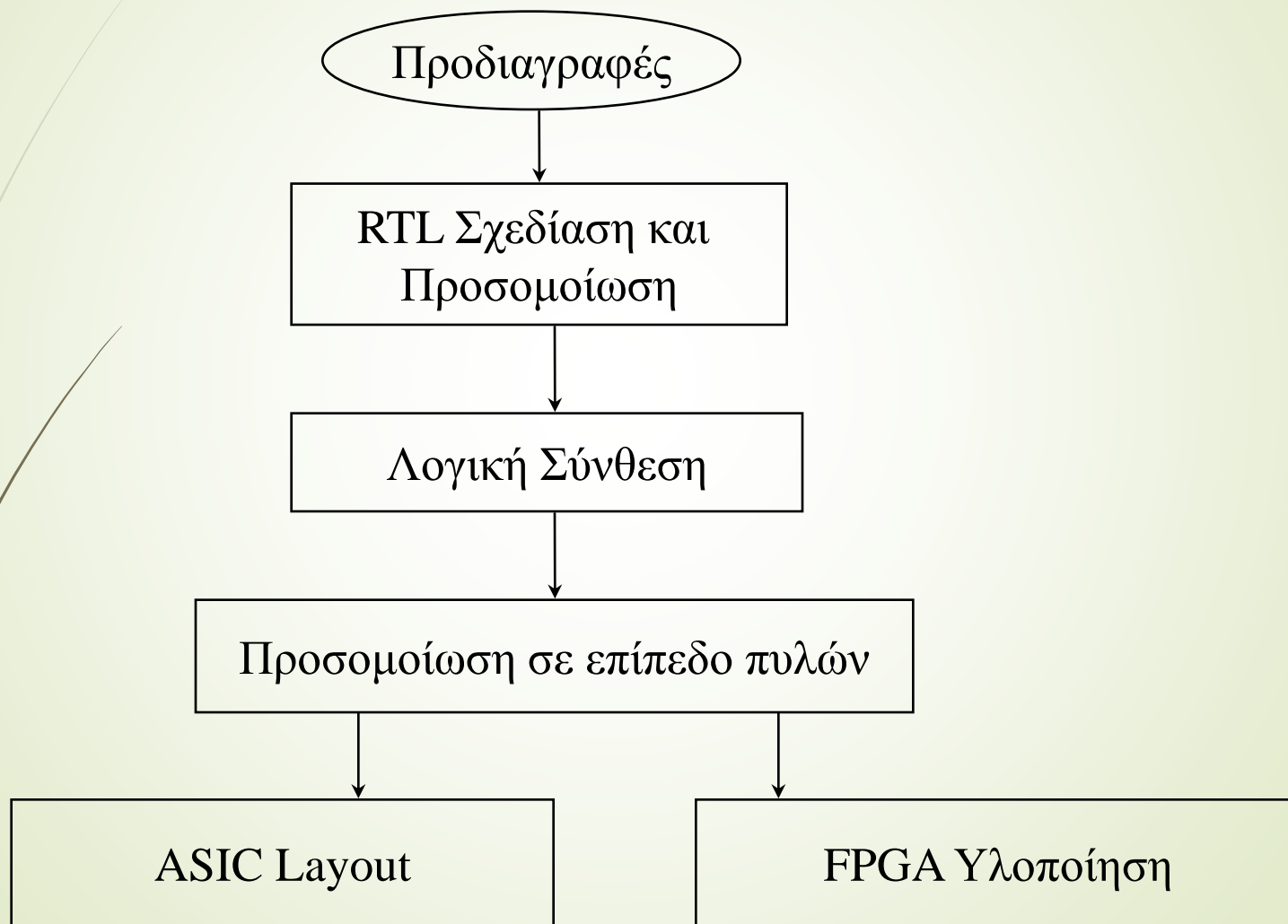
Έλεγχος Ισοτιμίας

Λήψη 4-bit				Έλεγχος
<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>P</i>	<i>C</i>
0	0	0	0	0
0	0	0	1	1
0	0	1	0	1
0	0	1	1	0
0	1	0	0	1
0	1	0	1	0
0	1	1	0	0
0	1	1	1	1
1	0	0	0	1
1	0	0	1	0
1	0	1	0	0
1	0	1	1	1
1	1	0	0	0
1	1	0	1	1
1	1	1	0	1
1	1	1	1	0

Γλώσσα Περιγραφής Υλικού Hardware Description Language (HDL)

- Περιγραφή σχεδίασης ψηφιακού συστήματος με τη μορφή κειμένου
  - Δομή
  - Συνάρτηση / Συμπεριφορά
  - Χρονισμός
- VHDL και Verilog HDL

Ροή Σχεδίασης Top-Down

VHDL

- Η αποτύπωση ενός κυκλώματος σε κώδικα vhdl χωρίζεται σε δύο μέρη:
  - την οντότητα (entity): Όνομα και διεπαφή (Είσοδοι / Έξοδοι) κυκλώματος
  - την αρχιτεκτονική (architecture): Περιγραφή λογικής / λειτουργίας

Δήλωση οντότητας

Περιγραφή

- **entity** όνομα_οντότητας **is**
  - **port**(
    - όνομα_σήματος : κατεύθυνση_σήματος τύπος_σήματος;
    - όνομα_σήματος : κατεύθυνση_σήματος τύπος_σήματος;
    - ...
    - όνομα_σήματος : κατεύθυνση_σήματος τύπος_σήματος
  -);
- **end** όνομα_οντότητας;

in, out,
inout,
buffer

Παράδειγμα

- **entity** Example **is**
  - **port**(y_out: out bit; x_in: in bit);
- **end** Example;
- **Σημείωση:** Η γλώσσα vhdl δεν κάνει διάκριση μεταξύ κεφαλαίων και πεζών χαρακτήρων

Δήλωση Αρχιτεκτονικής

Περιγραφή

- **architecture** όνομα_αρχιτεκτονικής **of** όνομα_οντότητας **is**
  - δηλώσεις τύπων δεδομένων
  - δηλώσεις σημάτων
  - δήλωσης σταθερών
  - ορισμοί συναρτήσεων
  - ορισμοί διαδικασιών
  - δηλώσεις στοιχειωδών κυκλωμάτων
- **begin**
  - εντολές ταυτόχρονης εκτέλεσης
- **end** όνομα_αρχιτεκτονικής

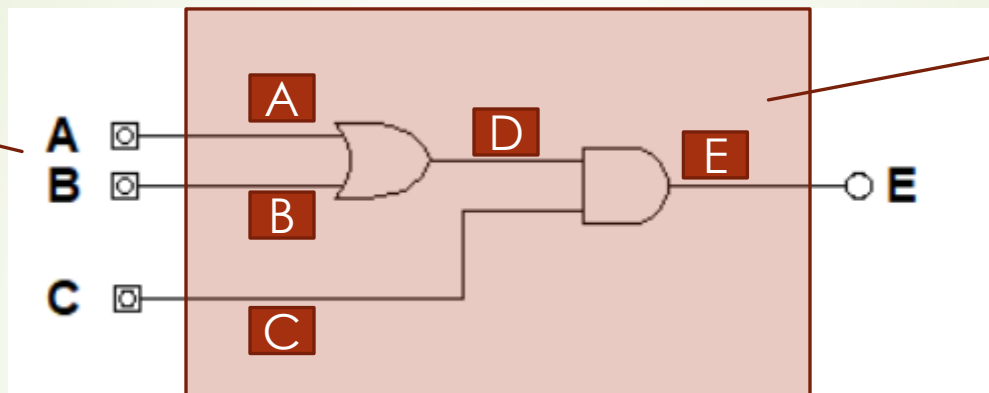
Σήματα

- Σε επίπεδο υλικού τα σήματα υλοποιούνται ως ηλεκτρικές συνδέσεις ενός κυκλώματος και αναπαριστούν τα λογικά δεδομένα που επεξεργάζεται αυτό το κύκλωμα.
- Δήλωση σήματος: **signal** λίστα_ονομάτων_σημάτων : τύπος_σήματος;
  - Πχ signal A, B, C: bit;

Παράδειγμα VHDL

Κύκλωμα *or_and_vhdl* για επίδειξη της VHDL

Οντότητα

Αρχιτεκτονική

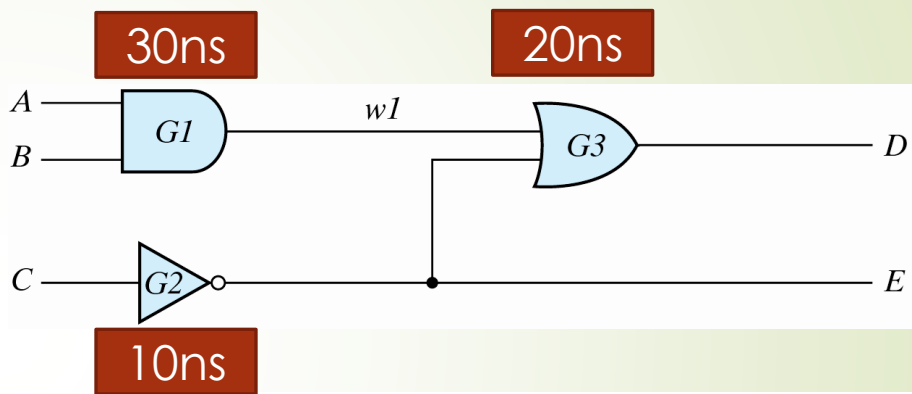
```
entity or_and_vhdl is
    port(E: out bit; A, B, C: in bit);
end or_and_vhdl;

architecture Boolean_Equations of or_and_vhdl is
    signal D: bit;
begin
    D <= A or B;
    E <= C and D;
end Boolean_Equations;
```

Καθυστερήσεις Διάδοσης Πυλών

➤ Καθυστέρηση Διάδοσης

- Υπάρχει χρονική καθυστέρηση μεταξύ της αλλαγής τιμής μιας εισόδου του κυκλώματος και της αντίστοιχα προκαλούμενης αλλαγής τιμής κάποιας εξόδου του.

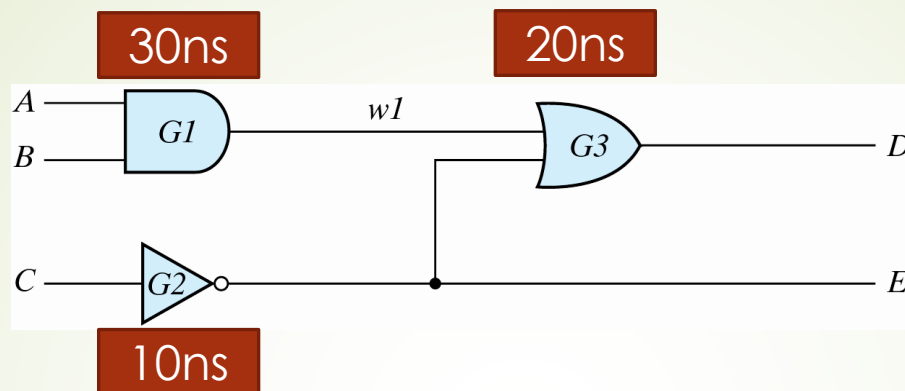

	Μονάδα Χρόνου (ns)	Είσοδος <i>ABC</i>	Έξοδος <i>E w1 D</i>
Αρχική Αλλαγή	—	0 0 0	1 0 1
	—	1 1 1	1 0 1
	10	1 1 1	0 0 1
	20	1 1 1	0 0 1
	30	1 1 1	0 1 0
	40	1 1 1	0 1 0
	50	1 1 1	0 1 1

Μοντελοποίηση Δομής

- ▶ Τα δομικά μοντέλα περιγράφουν πως συντίθεται ένα κύκλωμα από διάφορα διασυνδεδεμένα μεταξύ τους στοιχεία όπως λογικές πύλες ή και πιο σύνθετα στοιχειώδη κυκλώματα
- ▶ Περιγραφή στοιχειώδους κυκλώματος στη VHDL:
  - ▶ **Component** όνομα_στοιχειώδους_κυκλώματος
    - ▶ Port (
      - ▶ όνομα_σήματος : κατεύθυνση_σήματος τύπος_σήματος;
      - ▶ όνομα_σήματος : κατεύθυνση_σήματος τύπος_σήματος;
      - ...
      - ▶ όνομα_σήματος : κατεύθυνση_σήματος τύπος_σήματος
    - ▶);
  - ▶ **end component;**

Παράδειγμα (3.2)

Δίνεται αρχικά η περιγραφή των στοιχειωδών κυκλωμάτων:

```

entity and2_gate is
    port(w1: out bit; A, B: in bit);
end and2_gate;
architecture Boolean_Operator of and2_gate is
Begin
    --Τελεστής με καθυστέρηση διάδοσης
    w1 <= A and B after 30 ns;
end Boolean_Operator;
  
```

```

entity or2_gate is
    port(D: out bit; w1, E: in bit);
end or2_gate;
architecture Boolean_Operator of or2_gate is
Begin
    --Τελεστής με καθυστέρηση διάδοσης
    D <= w1 or E after 20 ns;
end Boolean_Operator;
  
```

```

entity inv_gate is
    port(B: out bit; A: in bit);
end inv_gate;
architecture Boolean_Operator of inv_gate is
Begin
    --Τελεστής με καθυστέρηση διάδοσης
    B <= not A after 10 ns;
end Boolean_Operator;
  
```

Παράδειγμα (3.2)

Στη συνέχεια ορίζουμε το τελικό κύκλωμα ή αλλιώς την κορυφαία σχεδίαση:

```
entity and_or_prop_delay is
    port(D: out bit; A, B, C: in bit; E: buffer bit);
end and_or_prop_delay;
```

```
architecture Structure of and_or_prop_delay is
    component and2_gate
        port(w1: out bit; A, B: in bit);
    end component;
```

```
    component or2_gate
        port(D: out bit; w1, E: in bit);
    end component;
```

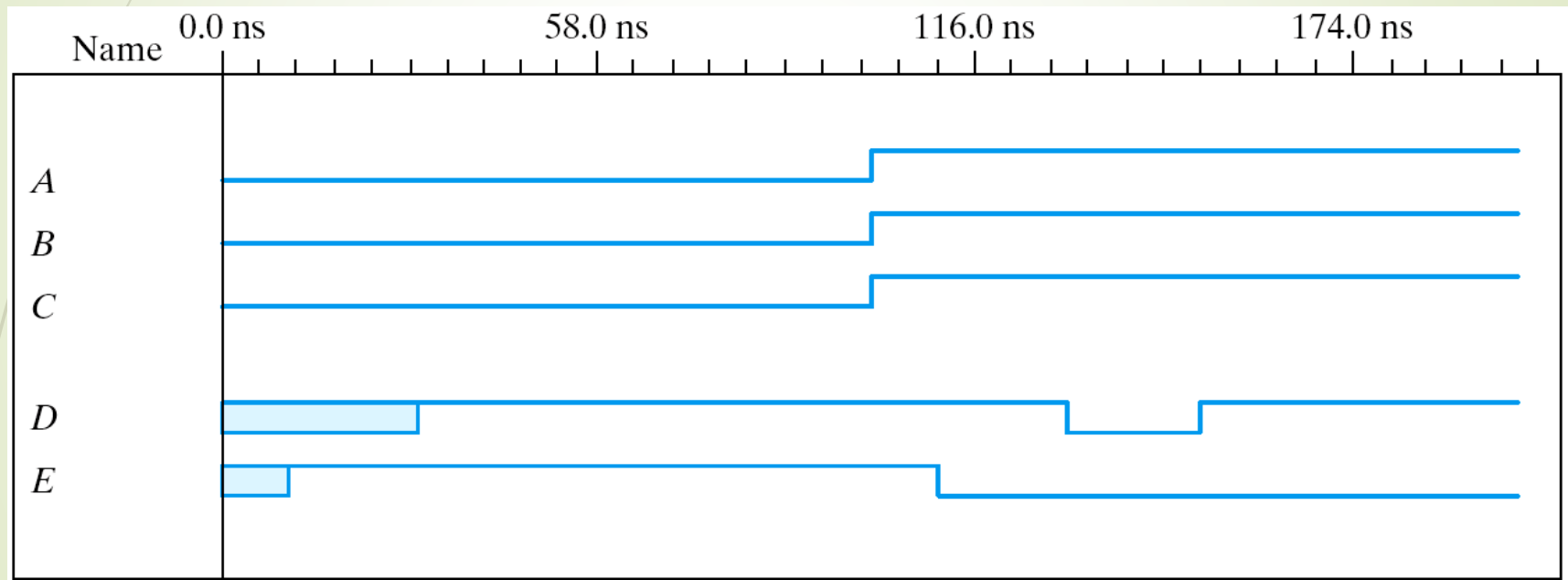
```
    component inv_gate
        port(B: out bit; A: in bit);
    end component;
```

```
    signal w1: bit;
```

```
begin
```

```
--Δημιουργία στιγμιότυπων των στοιχειωδών κυκλωμάτων
    G1:and2_gate port map (w1=>w1, A=>A, B=>B);
    G2:inv_gate port map (B=>E, A=>C);
    G3:or2_gate port map (D=>D, w1=>w1, E=>E);
end Structure;
```

Έξοδος Προσομοίωσης HDL

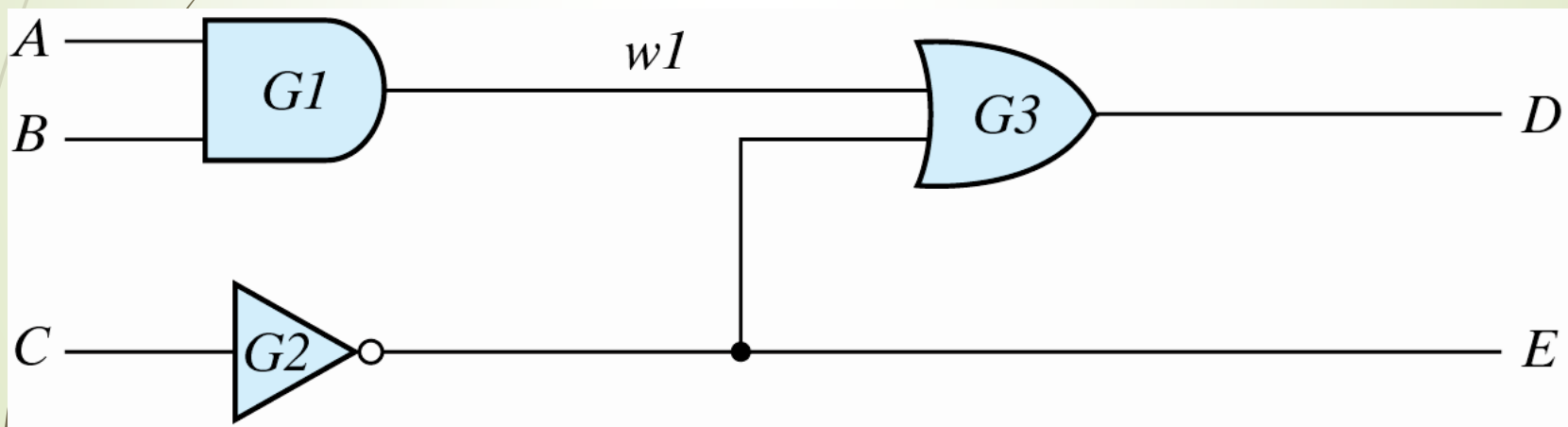

Verilog – Δήλωση Οντότητας

➤ Λέξεις κλειδιά:

module, end-module, input, output, wire, and, or, και not

Κύκλωμα για Παράδειγμα

Παράδειγμα Verilog (3.3)

// Verilog model of circuit of Figure 3.37. IEEE 1364–1995 Syntax

```
module Simple_Circuit (A, B, C, D, E);  
  output      D, E;  
  input       A, B, C;  
  wire        w1;  
  
  and         G1 (w1, A, B); // Optional gate instance name  
  not         G2 (E, C);  
  or          G3 (D, w1, E);  
endmodule
```

Καθυστερήσεις Διάδοσης Πυλών

➤ Η οδηγία timescale της Verilog

➤ 'timescale μονάδες / ακρίβεια κλίμακας

➤ Π.χ. 'timescale 1 ns/100ps

HDL Example 3.2 (Gate-level model with propagation delays)

// Verilog model of simple circuit with propagation delay

'timescale 1 ns/100ps

module Simple_Circuit_prop_delay (A, B, C, D, E);

output D, E;

input A, B, C;

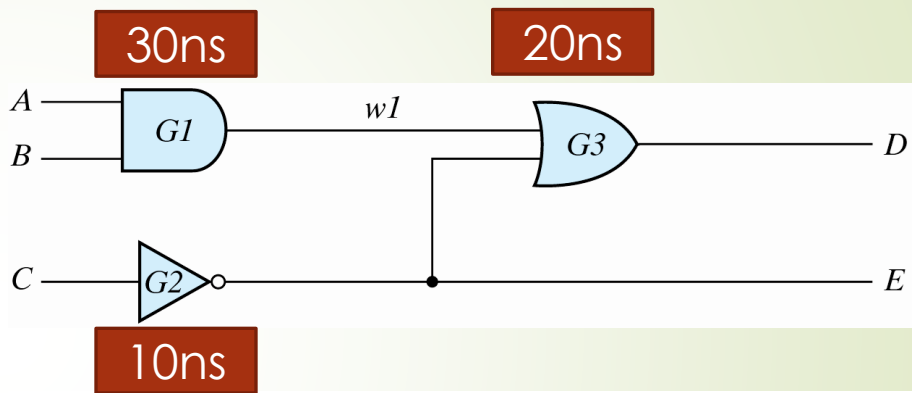
wire w1;

and #(30) G1 (w1, A, B);

not #(10) G2 (E, C);

or #(20) G3 (D, w1, E);

endmodule

	Μονάδα Χρόνου (ns)	Είσοδος <i>ABC</i>	Έξοδος <i>E w1 D</i>
Αρχική Αλλαγή	—	0 0 0	1 0 1
	—	1 1 1	1 0 1
	10	1 1 1	0 0 1
	20	1 1 1	0 0 1
	30	1 1 1	0 1 0
	40	1 1 1	0 1 0
	50	1 1 1	0 1 1

Παράδειγμα Verilog (3.3)

- Μοντέλο δοκιμής (Test bench) για την προσομοίωση του κυκλώματος με καθυστέρηση

```
// Test bench for Simple_Circuit_prop_delay

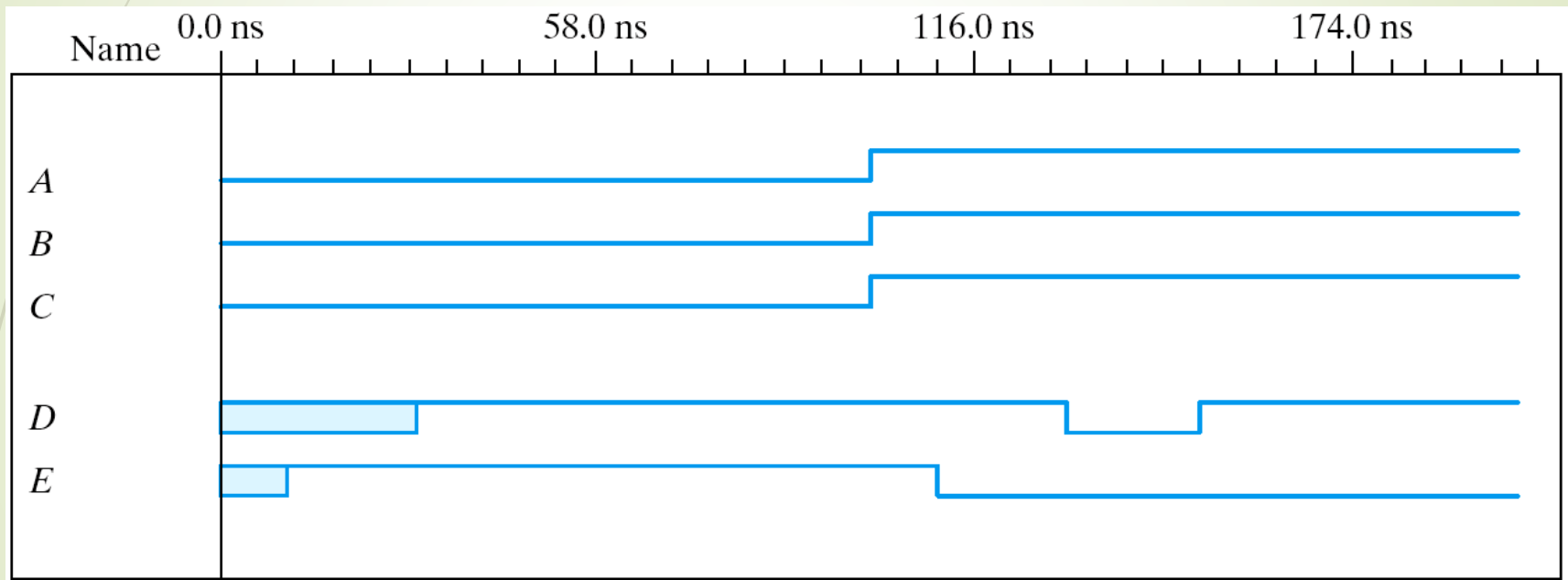
module t_Simple_Circuit_prop_delay;
  wire      D, E;
  reg      A, B, C;

  Simple_Circuit_prop_delay M1 (A, B, C, D, E); // Instance name required

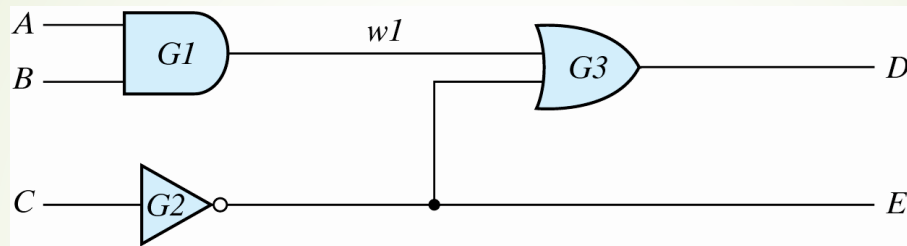
  initial
  begin
    A = 1'b0; B = 1'b0; C = 1'b0;
    #100 A = 1'b1; B = 1'b1; C = 1'b1;
  end

  initial #200 $finish;
endmodule
```

Έξοδος Προσομοίωσης

Παράδειγμα Verilog Boolean Συναρτήσεις

► Boolean έκφραση για το παραπάνω κύκλωμα

```
assign D = (A & B)|~C;
```

Παράδειγμα Verilog Boolean Συναρτήσεις

$$E = A + BC + B'D$$
$$F = B'C + BC'D'$$

// Verilog model: Circuit with Boolean expressions

```
module Circuit_Boolean_CA (E, F, A, B, C, D);  
  output      E, F;  
  input       A, B, C, D;  
  
  assign E = A | (B & C) | (~B & D);  
  assign F = (~B & C) | (B & ~C & ~D);  
endmodule
```

Στοιχειώδη Κυκλώματα

Ορισμένα από τον Χρήστη

- Περιγραφή στοιχειώδους κυκλώματος στη Verilog (Δεν υπάρχει η δυνατότητα αυτή στη VHDL):
  - Το στοιχειώδες κύκλωμα δηλώνεται με τη δεσμευμένη λέξη **primitive**, την οποία ακολουθούν το όνομα του στοιχειώδους κυκλώματος και ένας κατάλογος θυρών
  - Επιτρέπεται να υπάρχει μόνο μία έξοδος κυκλώματος, η οποία πρέπει να αναφέρεται πρώτη στον κατάλογο θυρών και να δηλώνετε με τη δεσμευμένη λέξη **output**
  - Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των εισόδων. Η σειρά με την οποία αναφέρονται στη δήλωση εισόδων δηλαδή την εντολή με τη δεσμευμένη λέξη **input** πρέπει να ακολουθεί τη σειρά με την οποία αυτές λαμβάνουν τιμές στον πίνακα που ακολουθεί
  - Ο πίνακας αληθείας περικλείεται από τις δεσμευμένες λέξεις **table** και **endtable**
  - Οι τιμές των εισόδων σε κάθε γραμμή του πίνακα τίθενται με τη σειρά με την οποία δηλώθηκαν στην εντολή input. Μετά την τελευταία τιμή γράφεται ':' και ακολουθεί η αντίστοιχη έξοδος ως τελευταία καταχώρηση κάθε γραμμής του πίνακα. Ακολουθείται από ένα ελληνικό ερωτηματικό
  - Η δήλωση ενός στοιχειώδους κυκλώματος τελειώνει με τη δεσμευμένη λέξη **endprimitive**

Παράδειγμα (3.4)

// Verilog model: User-defined Primitive

primitive UDP_02467 (D, A, B, C);

output D;

input A, B, C;

// Truth table for $D = f(A, B, C) = \Sigma(0, 2, 4, 6, 7)$;

table

//	A	B	C	:	D	// Column header comment
	0	0	0	:	1;	
	0	0	1	:	0;	
	0	1	0	:	1;	
	0	1	1	:	0;	
	1	0	0	:	1;	
	1	0	1	:	0;	
	1	1	0	:	1;	
	1	1	1	:	1;	

endtable

endprimitive

Παράδειγμα (3.4)

```
// Instantiate primitive
```

```
// Verilog model: Circuit instantiation of Circuit_UDP_02467
```

```
module Circuit_with_UDP_02467 (e, f, a, b, c, d);
```

```
  output      e, f;
```

```
  input       a, b, c, d;
```

```
  UDP_02467    (e, a, b, c);
```

```
  and         (f, e, d);      // Option gate instance name omitted
```

```
endmodule
```

